

רגולציה כמנוע צמיחה?

סיכום דיון בקבוצת עבודה, 3.11.14

מוביל התוכן: רו"ח אמיר חייק, מנכ"ל התאחדות התעשיינים

מנחה: טלי שאול

מתעד: איל צור

משתתפים:

נורית הראל, יו"ר משותף, ד"ר פישר

משה פרל, מנכ"ל איגוד הבנקים

אילן פלטו, מנכ"ל איגוד החברות הציבוריות

דפנה אבירם-ניצן, מנהלת המחלקה למחקר כלכלי, התאחדות התעשיינים

נירה שמיר, כלכלנית ראשית, בנק דיסקונט

ד"ר רועי שלם, שותף מייסד, נומריקס ייעוץ כלכלי ומימוני בע"מ

ד"ר מיכאל שראל, עמית בכיר, פורום 'קהלת'

ירון חנן

אלה אלקלעי, סמנכ"לית פיתוח עסקי, בית השקעות IBI

איילת ניר

אסתר זיכלינסקי, בית הספר לעבודה סוציאלית, המרכז האוניברסיטאי אריאל שבשומרון

אמנון נויבך, יו"ר הבורסה לניירות ערך

פרופ' אליס ברזיס, מנהלת מרכז עזריאלי למדיניות חדשנית, אוניברסיטת בר-אילן

בעז רם, שותף במ.נ.ש יעוץ בע"מ

מר ז'יל דרמון, יו"ר ומייסד ארגון לתת, מנכ"ל חברת financier the lion

ממשלת ישראל הפכה בשנים האחרונות ליצרנית רגולציה ללא כל בקרה. לעיתים ישנה תחושה כי הרגולטורים פועלים ומייצרים רגולציות רק כי הם יכולים. המגזר העסקי בישראל הוא הנפגע העיקרי מפעילות זו אשר ככל שתהיה צודקת, היא אינה מתועדפת, אין לה כלי מדידה לאפקטיביות ואין לה מדדי השפעה על המשק או על המגזר בו היא פועלת.

כתוצאה מהפעילות המוגברת בתחום הרגולטורי, הביאה הממשלה למצב בו המגזר העסקי בישראל נמצא בנחיתות לעומת המגזר העסקי במדינות אחרות בעולם מולו הוא מתחרה. על פי דו"ח התחרותיות העולמי של הפורום הכלכלי העולמי מחודש ספטמבר האחרון, אשר מהווה את

הכנס בחסות

אחד האינדיקטורים המובילים והמהימנים לאיכות הסביבה העסקית ב-144 כלכלות ברחבי העולם, התדרדרה ישראל לאחרונה למקום 116 (מתוך 144) וזאת בהשוואה למקום 109 בדו"ח הקודם שפורסם.

עלות הרגולציה כולה במשק הישראלי מוערכת בכ-15% מהתוצר ולכן כל שיפור בהתנהלות הרגולטורים יכולה לחסוך למשק מיליארדי שקלים ישירים, לשפר את כושר התחרות של המגזר העסקי ולהביא לתרומה אדירה בהכנסות ממסים. לאחרונה התקבלה החלטה בקבינט החברתי-כלכלי בממשלה, אשר מגבילה את פעולת הרגולטורים ומחייבת אותם לבחון את השפעות הרגולציה אותה הם יוזמים לפני הבאתה לאישור. התחושה כעת בקרב המגזר העסקי היא כי ללא הגדרות מדויקות וחד משמעיות, עד כדי "החלפת הדיסקט" בקרב השרים והפקידות הבכירה, המדרון התלול אליו מוליכה הרגולציה העודפת יביא את המשק למצב קשה ביותר.

המלצות מרכזיות:

- יש צורך לקבוע רגולטור מוביל בכל תחום הנתון לרגולציה, במטרה למנוע ניגוד עניינים, סתירות בין רגולציות וכדי ליצור הרמוניזציה בתחום. המלצת הפורום – לקיים דיון של הרגולטורים המובילים בתחום אשר יבחרו רגולטור מוביל לעניין זה.
- הרגולטור המוביל יגדיר את המתווה הרגולטורי ('כוכב צפון') בשיתוף עם הרגולטורים בתחום, במטרה ליצור הרמוניזציה ואופק ארוך טווח מובנה.
- יש ליצור מנגנון שיחייב היוועצות ושימוע מול כל הגורמים הרלוונטיים המושפעים מן הרגולציה.
- מומלץ כי רגולטור שימונה בעתיד יהיה בעל ניסיון מוגדר מראש ורלוונטי לתחום.
- כאשר מאמצים תהליכים רגולטוריים ממדינות אחרות, יש לאמץ במלואם AS IS, מבלי ליצור שעטנו בין רגולציות שונות, מתוך הנחה כי הרגולציה שאומצה מספקת מענה ברור לתחום הרלוונטי (לדוגמא – רגולציה אירופאית אינה צריכה לכלול מרכיבים נוספים מאוסטרליה, ארה"ב וכדומה).
- כהשלמה לתהליך ה-RIA יש לערוך סקר מקיף של הרגולציה הקיימת על מנת ללמוד את היקפה האמיתי.
- יש לכוון זכות ערעור על רגולציות.
- יש לאפשר בחינת רגולציות בדיעבד לצורך התייעלות ותיקון טעויות.
- הגדרת פרק זמן מינימלי טרם שינוי רגולציה במטרה למנוע שינויים רגולטורים מהירים העלולים לפגוע במפוקח שהחל ליישם רגולציה קודמת.

הכנס בחסות

10. יש לנסח רגולציה באופן קריא, פשוט, ברור ונהיר לקורא.

המלצות נוספות שהועלו ולא הוסכמו על דעת הרוב:

1. כינון גוף חיצוני שיהיה אמון על בחינת הרגולציות ('רגולטור על'), אישורן ובמידת הצורך אף יבטל רגולציות שאינן מתיישבות עם טובת המשק. הרעיון הועלה במטרה להוסיף גוף משקיף על רגולטורים ולא גוף יוזם רגולציה. החשש שהועלה נבע מהסכנה כי יתווסף גוף נוסף לתהליך המסורבל גם כן, שיחמיר את חוסר האיזון הקיים ממילא בין המפקח למפוקח.
2. יש להשתית יחסי אמון בין המפקח למפוקח ולאזן את הכוחות ביניהם, תוך בחינת אפשרות לרגולציה משותפת (כיום למפוקח אין שום סמכות אל מול הרגולטורים).
3. הקטנת כמות הרגולציה דרך עיקרון של 'רגולציה תמורת רגולציה' – הוספת רגולציה תחייב גריעת רגולציה קיימת.

הכנס בחסות

